

PROGRAM BADAŃ INSTYTUTU HISTORII IM. TADEUSZA MANTEUFFLA PAN

NA LATA 2017 - 2020

(zaktualizowane 17.11.2016)

I. Zakłady naukowo-badawcze

1. Przemiany religijne i polityczne w Europie od średniowiecza do współczesności
 - a. Historia polityczna, kultura polityczna i ideologia wczesnego średniowiecza (Zakład Studiów Średniowiecznych)
 - b. Kultura religijna i historia chrześcijaństwa zachodniego (Zakład Studiów Średniowiecznych)
 - c. Dzieje wyznaniowe Prus Królewskich / Prus Zachodnich i Prus Książęcych / Prus Wschodnich XVI - XX w. (Zakład Dziejów Pomorza)
 - d. Elity europejskie i pozaeuropejskie: komunikacja i wzajemne postrzeganie (Zakład Studiów Nowożytnych)

2. Kultura polityczna Rzeczypospolitej epoki nowożytnej
 - a. Prestiż jako czynnik życia społecznego w epoce nowożytnej (Zakład Studiów Nowożytnych)

- b. Kariery późnorenesansowych biskupów-senatorów Wielkiego Księstwa Litewskiego na tle karier biskupów koronnych (Zakład Studiów Nowożytnych)
 - c. Rzeczpospolita w dobie sejmu 1606 roku (Zakład Studiów Nowożytnych)
 - d. Wojna polsko-szwedzka 1655-1660 w prasie angielskiej (Zakład Studiów Nowożytnych)
3. Społeczności lokalne w czasach przednowoczesnych
- a. Miasto komunalne i cywilizacja miejska (Zakład Studiów Średniowiecznych)
 - b. Dom gdański od późnego średniowiecza do połowy XIX w. (Zakład Dziejów Pomorza)
 - c. Więzienia, areszty i domy pracy przymusowej w Rzeczypospolitej w XVI-XVIII w. (Zakład Studiów Nowożytnych)
 - d. Święto władzy. Ceremonie publiczne w wielkich miastach Prus Królewskich w XVI- XVIII w. Studium z dziejów nowożytnej kultury ceremonialnej (Zakład Dziejów Pomorza)
 - e. Studia mikrohistoryczne nad społecznościami lokalnymi (Zakład Studiów Nowożytnych)
 - f. Stosunki społeczno-polityczne w stolicy Kurlandii Mitawie w XVI-XVIII w. (Zakład Dziejów Pomorza)

g. Rozwój własności ziemskiej w Inflantach Polskich od schyłku średniowiecza do końca XVIII w. (Zakład Dziejów Pomorza)

4. Narody: idee, historie, pamięci

- a. Kroniki założycielskie „Młodszej Europy” - kształtowanie się kanonu historii i historiografii narodowej (Zakład Studiów Średniowiecznych)
- b. Kształtowanie się idei, postaw i tożsamości narodowych (Zakład Historii Idei i Dziejów Inteligencji w XIX-XX w.)
- c. Historie i pamięci Europy Wschodniej XVIII-XX w. (Zakład Historii XX w.)

5. Historia pojęć i wyobrażeń

- a. Przeszłość w kulturze średniowiecznej Polski (Zakład Studiów Średniowiecznych)
- b. Świat wyobrażony w tekstach narracyjnych średniowiecza (Zakład Studiów Średniowiecznych)
- c. Dzieje pojęć społeczno-politycznych w Polsce od XVIII do XX w. (Zakład Historii Idei i Dziejów Inteligencji w XIX-XX w.)

6. Wokół Wielkiej Wojny 1914 - 1918 i jej skutków

- a. Pierwsza wojna światowa na ziemiach polskich. Oczekiwania-
doświadczenia- konsekwencje (Zakład Historii XX w. oraz Zakład
Historii Społecznej XIX i XX w.)
 - b. Narody bez imperiów: przemiany Europy Wschodniej lat 1917-1921 i
ich społeczne wyobrażenia (Zakład Historii XX w.)
 - c. Podstawy odrodzonej państwowości polskiej (1918-1924) z
perspektywy historii społecznej (Zakład Historii Społecznej XIX i XX
w.)
7. Dyplomacja i polityka międzynarodowa I połowy XX w. (Zakład Dziejów
Dyplomacji i Systemów Totalitarnych)
- a. Instrumenty polityki zagranicznej Polski Odrodzonej (1918-1939)
 - b. Ruch prometejski
 - c. Mechanizmy podejmowania decyzji w brytyjskiej polityce
zagranicznej podczas II wojny światowej
8. Przemiany społeczeństwa polskiego w XIX-XX w.
- a. Zacołanie i modernizacja w Prusach Zachodnich w XIX- pocz. XX
w. (Zakład Dziejów Pomorza)
 - b. Antropologia II Rzeczypospolitej (Zakład Historii Społecznej XIX i
XX w.)

- c. Unifikacja ziem Pomorza w ramach państwa i społeczeństwa polskiego po pierwszej wojnie światowej (Zakład Dziejów Pomorza)
 - d. Życie codzienne żołnierzy AK w okupowanym kraju (Zakład Historii XX w.)
 - e. Historia społeczna Polski 1944/45-1989 (Zakład Badań nad Dziejami Polski po 1945 r.)
 - f. Historia Gdańska 1945-1990 (Zakład Dziejów Pomorza)
9. Źródłoznawstwo i nauki pomocnicze (Zakład Badań Źródłoznawczych i Edytorstwa)
- a. Numizmatyka wczesnośredniowieczna
 - b. Średniowieczne rękopisy prawnicze
 - c. Latopisarstwo ruskie
 - d. Staropolskie teksty paraliterackie
 - e. Heraldyka staropolska
10. Edycje źródeł i prace warsztatowe
- a. dotyczące średniowiecza (Zakład Badań Źródłoznawczych i Edytorstwa)
 - Dokumenty papieskie

- Traktaty teologiczne z XV w.
 - Kronika halicko-wołyńska
- b. dotyczące okresu nowożytnego
- Rejestry podymnego (Zakład Badań Źródłoznawczych i Edytorstwa)
 - Akta sejmikowe Wielkiego Księstwa Litewskiego (Zakład Badań Źródłoznawczych i Edytorstwa)
 - Spisy urzędników Wielkiego Księstwa Litewskiego (Zakład Badań Źródłoznawczych i Edytorstwa)
 - Lustracje województw wielkopolskich i kujawskich (Zakład Dziejów Pomorza)
 - Korespondencja Samuela Kazimierza Szwykowskiego i Józefa Michała Karpia, sekretarzy króla Stanisława Leszczyńskiego (1706-1709) (Zakład Dziejów Pomorza)
 - Korespondencja Joachima Chreptowicza (Zakład Badań Źródłoznawczych i Edytorstwa)
 - Korespondencja Stanisława Augusta z Augustynem Debolim 1783-1784 (Zakład Badań Źródłoznawczych i Edytorstwa)
 - Korespondencja Stanisława Augusta z okresu Sejmu Czteroletniego (Zakład Badań Źródłoznawczych i Edytorstwa)

- Słownik historyczno-geograficzny Inflant Polskich (do 1772 r.)
(Zakład Dziejów Pomorza)
 - „Entretiens” Stanisława Augusta z Ottonem Stackelbergiem 1775-1790 (Zakład Badań Źródłoznawczych i Edytorstwa)
- c. dotyczące dziejów XIX i XX w.
- Zesłańcy w Imperium Rosyjskim (Zakład Historii Idei i Dziejów Inteligencji w XIX-XX w.)
 - Wybór pamiętników i korespondencji ziemian z Pomorza i Kujaw z pierwszej połowy XX w. (Zakład Dziejów Pomorza)
 - Protokoły posiedzeń Rady Ministrów Rzeczypospolitej 1918-1923 (Zakład Historii XX w.)

II. Zakłady naukowo-dokumentacyjne

1. 12 zeszytów *Polskiego Słownika Biograficznego* (hasła Święcicki – Trąmpczyńska) i przygotowywanie następnych (Zakład Polskiego Słownika Biograficznego)
2. *Bibliografia Historii Polskiej* – opracowanie tomów za lata 2015-2018 (Pracownia Bibliografii Bieżącej)

3. *Bibliografia Retrospektywna XIX i XX wieku* – opracowanie tomu III/4 obejmujący publikacje spoza terenów zaborów (Pracownia Bibliografii Retrospektywnej)
4. *Słownik Historyczno-Geograficznego Ziemi Polskich w Średniowieczu* – województwo poznańskie (2 zeszyty), województwo krakowskie (2 zeszyty), Mazowsze (1 zeszyt – Ziemia Czerska), Podlasie (1 zeszyt). Zakres merytoryczny badań Zakładu Słownika Historyczno-Geograficznego zostanie rozszerzony o wschodnie województwa Korony (Zakład Słownika Historyczno-Geograficznego).
5. *Atlas historyczny Polski. Mapy szczegółowe XVI wieku* – 2 tomy: Kujawy i Podlasie, zintegrowana i uzupełniona reedycja całej serii w języku polskim i angielskim, oraz przekształcenie wszystkich map *Atlasu historycznego Polski* (jw., Prusy, Śląsk) w przestrzenną bazę danych (GIS). Zadania Zakładu Atlasu Historycznego Polski będą obejmować także prace edytorskie oraz badawcze *sensu stricto* z wykorzystaniem zbieranych w zespole materiałów, ze szczególnym uwzględnieniem wypracowywania nowej metodologii edytorstwa źródeł oraz ontologii geografii historycznej (Zakład Atlasu Historycznego).